

Автоматизація обліку операційних витрат лісогосподарських підприємств

Бондаренко О.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
Інституту екологічної економіки і менеджменту
Національного лісотехнічного університету України

Хромишин Ю.Б.

студент
Інституту екологічної економіки і менеджменту
Національного лісотехнічного університету України

У статті узагальнено теоретичні аспекти автоматизації бухгалтерського обліку операційних витрат лісогосподарських підприємств. Визначено основні напрями вдосконалення бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств. Розглянуто процес технологічної обробки даних за комп'ютерної форми обліку та послідовність робіт під час автоматизації обліку витрат операційної діяльності в середовищі «1С: Бухгалтерія». Запропоновано способи внесення бухгалтерських проводок у журнал реєстрації господарських операцій за комп'ютерної форми ведення обліку та напрями вдосконалення обліку на підприємствах лісової галузі.

Ключові слова: лісогосподарські підприємства, автоматизація обліку, комп'ютеризація обліку, організація обліку, інформаційні системи, операційні витрати, «1С: Бухгалтерія».

Бондаренко О.В., Хромишин Ю.Б. АВТОМАТИЗАЦИЯ УЧЕТА ОПЕРАЦИОННЫХ РАСХОДОВ ЛЕСОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье приведены теоретические аспекты автоматизации бухгалтерского учета операционных расходов лесохозяйственных предприятий. Определены основные направления совершенствования бухгалтерского учета лесохозяйственных предприятий. Рассмотрен процесс технологической обработки данных при компьютерной форме учета и последовательность работ при автоматизации учета расходов операционной деятельности в среде «1С: Бухгалтерия». Предложены способы внесения бухгалтерских проводок в журнал регистрации хозяйственных операций при компьютерной форме ведения учета и направления совершенствования учета на предприятиях лесной отрасли.

Ключевые слова: лесохозяйственные предприятия, автоматизация учета, компьютеризация учета, организация учета, информационные системы, операционные расходы, «1С: Бухгалтерия».

Bondarenko O.V., Khromyshyn Y.B. THE AUTOMATION OF ACCOUNTING OF OPERATING EXPENSES FOR FORESTRY ENTERPRISES

The article presents theoretical aspects of the automation of accounting of operating expenses for forestry enterprises. The basic directions of improvement of accounting of forest enterprises are determined. The process of technological data working in the computer accounting form and the sequence of acts in the automation of accounting of operating expenses in the environment "1S: Buchalteria" is considered. Methods of making book keeping in the journal of registration of economic operations in the computerized form of accounting and ways of improvement of accounting at forestry enterprises are proposed.

Keywords: forestry enterprises, automation of accounting, computerization of accounting, organization of accounting, information systems, operating expenses, "1С: Accounting".

Постановка проблеми у загальному вигляді. Розвиток інформаційних систем в Україні, зокрема технологій обробки облікових даних, за останні роки здійснюється наростаючими темпами. За різними оцінками, сьогодні продуктами «1С: Підприємство» користується 25–30% українського бізнесу – близько 300 тис. підприємств [1]. Постійно поліпшуються якісні характеристики

програм, які пропонуються на ринку інформаційних послуг, збільшується не лише їхня потужність, а й функціональне наповнення.

Для вдосконалення управління підприємством необхідно використовувати нові методи управління і сучасні технічні засоби побудови різноманітних інформаційних систем обліку даних. Передусім необхідно провести докорінну реконструкцію його тех-

нічної та інформаційної бази на підставі новітніх технологій упровадження автоматизації обліку, аналізу й аудиту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню автоматизації обліку операційних витрат присвятили свої роботи такі вчені, як М.І. Бондар, Г.І. Клепар, О.В. Клименко, О. Шеремет та багато інших. Проте низка проблем із цього питання потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Головною метою статті є дослідження використання автоматизації обліку операційних витрат та доцільності вдосконалення бухгалтерського обліку на лісогосподарських підприємствах.

Відповідно до поставленої мети, у статті передбачається вирішення таких завдань: проведення аналізу використання операційних витрат у лісовій галузі; визначення основних напрямів удосконалення бухгал-

терського обліку на підприємствах лісової галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комп'ютерна система бухгалтерського обліку характеризується повною автоматизацією обробки і систематизації облікової інформації. При цьому будь-які дані можуть відображатися в обліку відразу після їх введення в інформаційну базу даних. Систематизація й узагальнення облікових та аналітичних даних, що існують в інформаційній базі, здійснюється автоматично і відображається у результатних даних для обліку, аналізу та аудиту [2, с. 32].

Правильно організований облік витрат у розрізі статей калькуляції, за місцями їх виникнення, за видами продукції дає керівництву достатній обсяг інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. Якщо для ведення бухгалтерського обліку використовується комп'ютерна програма з розгалуженим

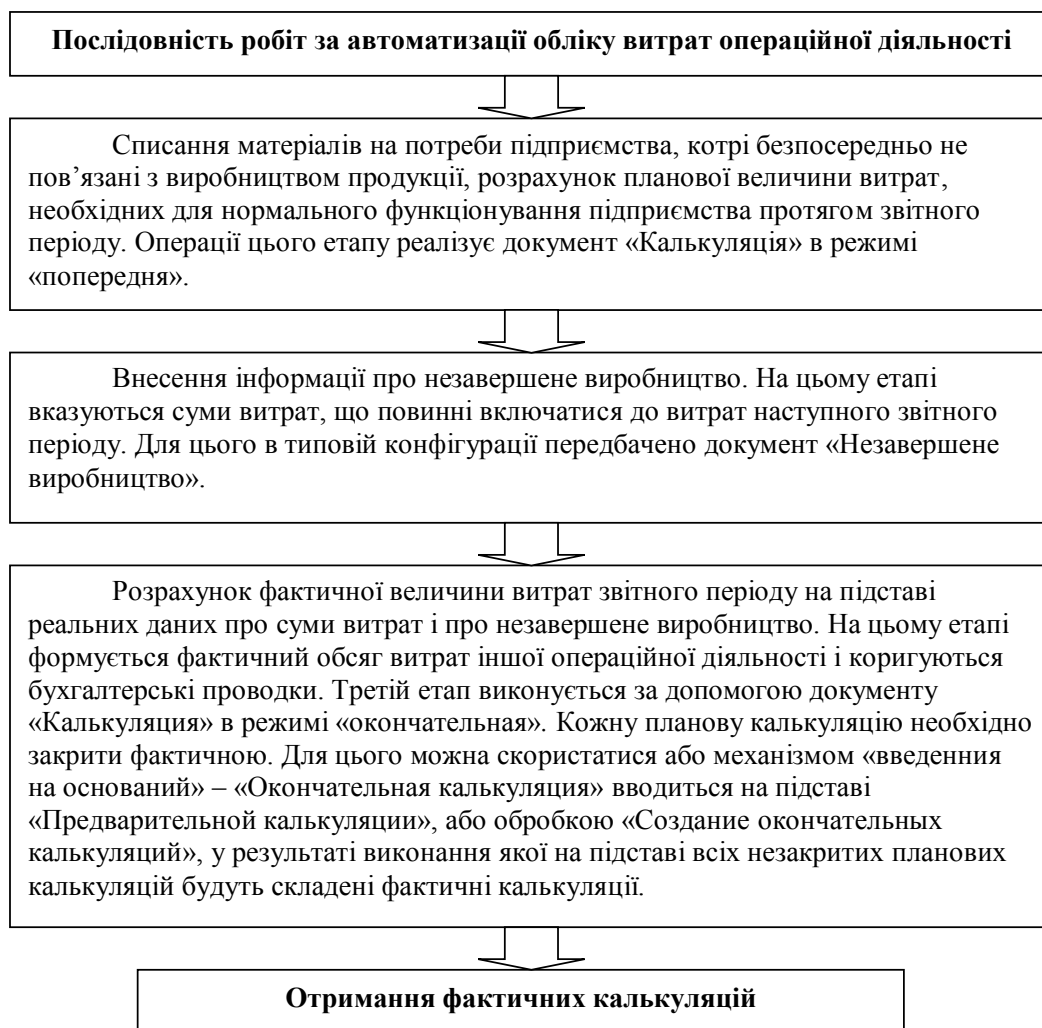

Рис. 1. Порядок автоматичного формування інформації про собівартість продукції [3, с. 66]

аналітичним обліком, іншої додаткової інформації для складання внутрішньої звітності не потрібно, просто достатньо згрупувати показники найбільш зручним чином для бухгалтера та управлінського рішення керівника.

О.В. Клименко виправдано наголошує, що комп'ютеризацією обліку повинен бути охоплений оперативний облік витрат звітного періоду, який полягає у щоденному контролі над витрачанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів і результатами їх використання. Такий контроль забезпечується організацією достовірного обліку руху ресурсів підприємства та їх залишків [3, с. 28].

Типова конфігурація дає змогу автоматизувати облік витрат операційної діяльності у такій послідовності (рис. 1).

Другий і третій етапи виконуються наприкінці місяця, коли суми додаткових витрат уже відомі, тобто списані.

Перед веденням бухгалтерського обліку – введенням проводок, формуванням звітності тощо – необхідно налаштуватися на план рахунків і класифікатор видів об'єктів аналітичного обліку, а також задати інші параме-

три програми. Після цього необхідно ввести початкові залишки. Журнал операцій відкривається під час вибору в основному меню «Операції», «Журнал операцій».

Важливим етапом автоматизації обліку лісогосподарських підприємств є автоматизація обліку витрат, оскільки саме вони прямо впливають на суму прибутку, що є головною метою діяльності підприємств. Найбільшу питому вагу в загальній сумі витрат лісогосподарських підприємств займають операційні витрати.

Склад операційних витрат лісогосподарського підприємства наведено на рис. 2.

Структура цих витрат буде мати такий вигляд (рис. 3).

На основі проведених досліджень автоматизації облікових даних операційних витрат на лісових підприємствах автор рекомендує систематизувати бухгалтерські проведення різними способами, які відображено на рис. 4.

Бухгалтер з обліку витрат іншої операційної діяльності групує інформацію з ділянок:

– обліку матеріальних цінностей – інформація про відпуск зі складів матеріальних цінностей для потреб підприємства;

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	21618	19247
Витрати на оплату праці	2505	21501	13813
Відрахування на соціальні заходи	2510	4594	2950
Амортизація	2515	1580	1390
Інші операційні витрати	2520	1650	406
Разом	2550	50943	37806

Рис. 2. Склад операційних витрат лісогосподарського підприємства

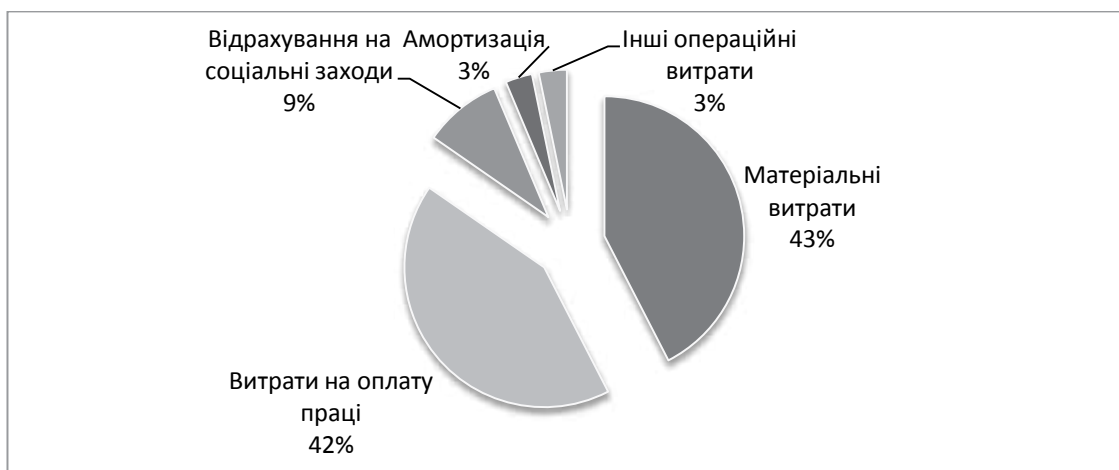

Рис. 3. Структура операційних витрат лісогосподарського підприємства

- обліку витрат на виробництво – інформація про фактичну собівартість реалізованої продукції;

- обліку фінансово-розрахункових операцій – інформація про оплачені банком розрахункові документи, про збутові витрати інформаційної системи автоматизованої системи управління виробництвом, нормативна інформація, дані про поставки відповідно до угод.

Для відображення операцій реалізації, крім рахунка обліку запасів і рахунка розрахунків із контрагентами, використовуються рахунки обліку доходів від реалізації та собівартості реалізації, а для операцій повернення – рахунок вирахування доходів від реалізації. Перелік субрахунків, що характеризують операцію реалізації, вводиться користувачем вручну в довідник «Схеми реалізації» і в подальшому використовується для підставлення до документів щодо реалізації.

Для операцій продажу здійснюється контроль залишків запасів на складі. Формування податкових документів, виписаних за операціями реалізації, проводиться або вручну (у тому числі в введенням на підставі документів відвантаження), або автоматизовано за допомогою спеціальних режимів.

В «1С: Бухгалтерія» реалізовано паралельний та незалежний облік розрахунків із покупцями та замовниками для цілей бухгалтерського обліку і для цілей оподаткування операцій податком на прибуток, ПДВ чи для розрахунку єдиного податку. Розрахунок сум податкових зобов'язань щодо ПДВ, а також сум податкових доходів і витрат абсолютно не пов'язаний ані з хронологічною послідовністю документів, ані з рахунками бухгалтерського обліку, що використовуються (зокрема, з використанням і коректним закриттям бухгалтерських рахунків авансів) [2, с. 15].

«1С: Бухгалтерія» виступає комплексним програмним продуктом, який має багато спеціалізованих галузевих версій. Програма має гнучку конфігурацію та може бути настроєна відповідно до вимог конкретного підприємства. Зокрема, у лісовій галузі різні версії цієї програми можуть бути використані для створення окремого робочого місця бухгалтера або для організації системи бухгалтерського обліку на основі локальної комп'ютерної мережі підприємства з можливістю оновлення встановленого програмного продукту через Internet.

Отже, вдосконалити облік на лісових підприємствах доцільно в таких напрямках:

- повністю задіяти технічний та інформаційний ресурс для вдосконалення обліку;

- слідувати за внесенням усіх змін бухгалтерського та податкового законодавства до інформаційних баз комп'ютерних програм;

- підвищувати кваліфікацію працівників бухгалтерії за рахунок участі в семінарах, круглих столах та інтерактивних конференціях із питань бухгалтерського та податкового обліку в лісовій галузі.

Висновки з цього дослідження. На основі проведеного дослідження з автоматизації обліку операційних витрат на лісових підприємствах, доцільно зробити такі висновки:

1. Проведено аналіз використання операційних витрат у лісовій галузі, зокрема обґрунтовано:

- послідовність робіт під час автоматизації обліку витрат операційної діяльності на лісових підприємствах;

- систематизовано способи внесення проведень у журнал господарських операцій різними способами, що є особистим доробком автора (рис. 4).

2. Визначено основні напрями вдосконалення бухгалтерського обліку на підприємствах лісової галузі, що дало змогу дійти таких висновків:

- за комп'ютеризації спрощуються облікові роботи, знижується їх трудомісткість, що, своєю чергою, підвищує як оперативність отримання необхідної інформації, так і її ефективність;

- використання бухгалтерських програм не тільки дає змогу отримувати оперативну й якісну інформацію з обліку господарських операцій з обліку операційних витрат, а й сприяє поліпшенню організації роботи на підприємстві, полегшенню ведення обліку і зростанню продуктивності роботи персоналу;

- сьогодні найбільш використовуваною програмою для автоматизації обліку підприємств є «1С: Підприємство». Застосовуючи останні версії цієї програми, підприємство отримує всі необхідні інструменти та механізми, що дають змогу швидко, легко й ефективно здійснювати облік;

- автоматизація системи бухгалтерського обліку дає змогу істотно полегшити працю бухгалтера, підвищує оперативність та точність облікової інформації, більше часу приділяти проведенню економічного і фінансового аналізу роботи підприємства та пошуку резервів щодо підвищення ефективності цієї роботи.

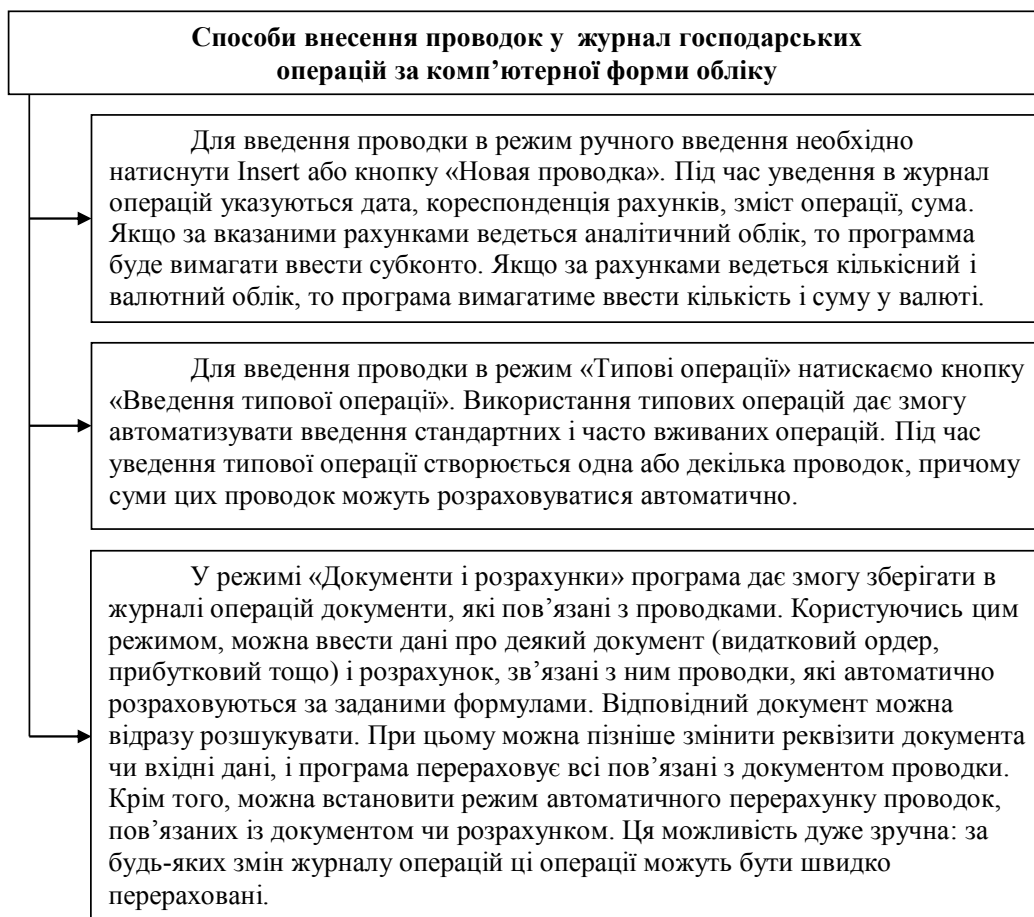

Рис. 4. Порядок формування проводок у журналі господарських операцій

ЛІТЕРАТУРА:

1. Підприємство та його 1С: караюсь, мучусь, але не каюсь, 04.05.2017. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2222156-pidpriemstvo-ta-jogo-1s-karaus-mucus-ale-ne-kaus.html> (дата звернення: 01.12.2018).
2. Спільник І. Інформаційні проблеми фінансового стану підприємства. Наукові записки. 2001. Вип.10. Ч. 1. С. 41–43.
3. Бондар М.І. Концептуальні підходи до вдосконалення бухгалтерських програмних продуктів. Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту: проблеми методології та організації: тези доп. наук.-практ. конф. (Київ, 18 лютого 2010 р.). Київ: КНЕУ, 2010. С. 27–30.
4. Виробництво в «1С: Бухгалтерії 8.1» / Автоматично з Дебет Кредит. URL: <http://dtkt.com.ua/show/4cid0869.html> (дата звернення: 01.12.2018).
5. Клепар Г.І. Витрати підприємства в Податковому кодексі України та Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку: узгодженість 122 та суперечності. Науковий вісник Ужгородського університету. 2011. Спецвип. 33. Ч. 2. С. 96–100.
6. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
7. Шеремет О. «Ізюминки» нової «1С: Бухгалтерії». URL: <http://www.bk.factor.ua/download/ukr/41-53.pdf> (дата звернення: 01.12.2018).

REFERENCES:

1. Pidpriemstvo ta yoho 1S: karaius, muchus, ale ne kaius, 04.05.2017. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2222156-pidpriemstvo-ta-jogo-1s-karaus-mucus-ale-ne-kaus.html> (Accessed on December – 01, 2018).
2. Spilnyk I. Informatsiini problemy finansovoho stanu pidpriemstva. Naukovi zapysky.– Ternopil: Ekonomichna dumka.– 2001.– vyp.10, ch.1. – S. 41– 43.

3. Bondar M. I. Kontseptualni pidkhody do vdoskonalennia bukhhalterskykh prohramnykh produktiv. Informatsiini tekhnolohii u zmisti osvity ta praktychnii diialnosti fakhivtsiv z obliku i audytu: problemy metodolohii ta orhanizatsii: tezy dop. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 18 liutoho 2010 r.). Kyiv: KNEU, 2010. – S. 27–30.
4. Vyrobnystvo v "1S: Bukhhalterii 8.1» // Avtomatychno z Debet Kredyt. URL: <http://dtk.com.ua/show/4cid0869.html> (Accessed on December – 01, 2018).
5. Klepar H. I. Vytraty pidpriemstva v Podatkovomu kodeksi Ukrainy ta natsionalnykh polozhenniakh (standartakh) bukhhalterskoho obliku: uzgodzhenist 122 ta superechnosti. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. – 2011. – Spetsvypusk 33. Chastyna 2. – S. 96–100.
6. Klymenko O. V. Informatsiini systemy i tekhnolohii v obliku : [navch. posib.] – K. : Tsentri uchbovoi literatury, 2008. – 320 s.
7. Sheremet O. "Iziumynky" novoi "1S: Bukhhalterii". URL: <http://www.bk.factor.ua/download/ukr/41-53.pdf> (Accessed on December – 01, 2018).